

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 40 Lei
Pe jumătate de an 20 Lei

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266

Congresul catihetic.

Al treilea congres al preoțimei din întreaga metropolie s'a numit așa, fiindcă materia tratată și debătută a fost în preponderanță catechizarea în școalele noastre, începând dela cea primare până la terminarea școalelor secundare. Cum catechizarea, adică creșterea, s'au educația religioasă-morală a tineretului incontestabil este de o capitală importanță, preoțimea noastră a simțit necesitatea să aprofundeze aceasta chestie și să însufle avânt acelor cari și astăzi mai cred că acest obiect de învățământ nu cade în atribuțiile preotului. Sunt de credința că *preoții noștri prezenți la acest congres, toți au rămas adânc impresionați de argumentele convingătoare a-le disertanților că catechizarea este un apostolat, merit să creieze generație de generație credincioși luminați și încălzii de focul sacru al dreptmăritoarei noastre credințe.* Fiecare dintre noi se va fi îndepărtat cu convingerea și cu eroica hotărâre, că preotul nostru, în trecut credincioasă sentinelă a sentimentelor naționale, — în fericita situație de astăzi el trebuie să fie mai nainte de toate preocupat de educația spirituală și el are patriotica datorință să făurească suflete convinse de superioritatea unei vieți morale, capabile, până la suprema jertfă.

Mă simțesc dator să recunosc și să accentuez că preoții disertanți, în majoritate din arhidieceză, au dat pline dovezi nu numai de o remarcabilă competență, dar aveam impresia că toți acestia, învățaței ai actualului Inalt Prea Sfântit, au pentru nobila chemare dragoste și însuflețire izvorâtă dintr'o exuberanță de inspirație carea își are motivul germinator în sufletele lor încălzite de datorința pastorală

și iubirea de neam. An de an tot, mai mulți țin să-și pună luminele lor în serviciul și ajutorul bisericeii și a școalei, an de an tot mai mulți se însuflețesc de idealul măreț al apostoliei și al datorinței. Cu siguranță, nimeni nu i-a provocat, s'au nimeni n'a apelat la ei nominal, ci toți au ascultat de șoaptele nobililor indemnuri: *să pună și ei o pietricică la opera măreață a re'noirii sufletelor și prin aceasta temelie trainică, din stâncă de granit, la grandiosul viitor ce-l așteaptă pe neamul nostru aici, în puterea dreptului istoric și în virtutea latinității noastre, pururea în fruntea civilizației.* Așa cată să-mi esplic *emularea* la tribună din partea acestor preoți cu fețele supte de apostoli, în ochii cărora înse arde un foc nestins de dorul ca cu o zi mai de grabă să vadă realizate dorințele de renaștere a neamului!

Cine a vărsat, cine a infiltrat în inimile acestor tineri preoți zelul, dragostea de muncă desinteresată, iubirea de neam până la jertfă?? Cine? Fără îndoială acela carele cu atâta vrednicie șade astăzi în scaunul nemuritorului Andreiu Șaguna; acela carele mai nainte i-a pregătit și luminat despre rolul măreț, ce-l are preotul în rostul neamului românesc; acela carele prin pilda sa înălțătoare a demonstrat că numai singure virtuțile pot să încununeze fruntea senină a omului deosebit a preotului. Solii, distinși trimiși de Prea Sfântitul Vartolomeiu dela Râmnicul Severinului, copleșiți de personalitatea Inalt Prea Sfântitului nostru metropolit Nicolae, l'au grăit de „mare-archiereu“. Intrădeavăr numai un suflet mare, ca al Inalt Prea Sfântiei Sale, poate să manifeste atâta preocupare de soartea și îndrumarea sănătoasă și patriotică tot atunci a preoțimei, încât să nu scape un moment din vedere nici cea mai mică și cea mai neînsem-

nată rătăcire. În permanență, dela deschiderea congresului, în mijlocul învățăceilor săi, nu numai că cu multă mulțumire suflătească asculta frumoasele și documentatele desvoltări ale temelor ce și-au propus disertanții preoți, ci efectiv a luat parte la toate discuțiile, luminând cu teorii adoptate și recunoscute în lumea savanților. Așa au fost îndrumate și canalizate toate în rezolvirea lor, dând un timbru temejnic și la nivel și congresului nostru din anul acesta, ba, pot afirma, că *congresul nostru preoțesc din an în an ia proporții tot mai mari și însuflețirea se mărește* an de an pentru prestații cari ne vor aduce reale foloase.

În zilele noastre rămâne un adevăr neresturnabil, că lipsa de grija materială este temelie cea mai sigură a avântului pastoral și cultural; iar Inalt Prea Sfântitul nostru metropolit în destăinuirile făcute congresului a dovedit, că nu este străin de aceasta concepție, din contră, prin sollicitudinea desfășurată nu odată în interesul preoției din întreaga metropolie a obținut *garanții dela factorii de cădere, că și preoția noastră va fi împărtășită de îmbunătățirile materiale* acordate funcționarilor, statului. Noua conscriere a datelor despre funcțiunea preoților și despre relațiile familiare, așa cred, sunt rezultatele înaltei intervenții.

Impresionante momente am trăit când, după ordinea din program, s-a făcut apel la acte caritative prin înființarea unui *orfelinat al orfanilor preoției ortodoxe în Cluj* și când Inalt Prea Sfântia Sa enară cum cu ocazia vizitației canonice de astă toamnă la români în străinați cu limba din Săcuime, a aflat o văduvă preteasă, a cărei soț — preot nu de mult murise, — cu unsprezece orfani, dintre cari cel mai mare eră chemat la serviciul militar și care numai la intervenția Inalt Prea Sfântiei Sale a putut fi scutit de obligamentul militar. Acest trist caz a dat anză, ca Inalt Prea Sfântia Sa să înfăptuiască neamănat planul mai demult conceput pentru întemeierea unui *orfelinat temporal la Sibiu*, realizat cu ajutorul și concursul preoției din arhidieceză, contribuind fiecare preot — spre lauda lor — cu sume suficiente pentru între-

ținerea orfanilor mai lipsiți, ocrotiți în instituțiile arhidieceze. Dintre cei unsprezece orfani ai văduvei preteșe cinci sunt plasați în acest orfelinat. Involuntar, în taină două lacrimi mi-s'au furișat sub geană...

Congresul cu vot unanim a enunțat *obligătoare contribuțiile preoției* din întreaga metropolie, în anumite procente din dotație, pentru orfelinatul ce se va înființa la Cluj.

Am venit cu acestea impresii dela congres, rămânând adânc intipărite în internul meu figura blândă și mult simpatică, personalitatea atât de marcantă a metropolitului nostru, carea congresului îi imprumuta o amploare fără seamăn și fără carea, în câteva momente numai, atât de orfani ne simțeam. Prezența Sa aducea lumina, îndelunga răbdare încurajare pentru noi, blândeța Sa proverbială apropia inimile cari își revărsau iubirea și loialitatea pentru Stăpânul „Mare-Arhiereu“.

Sihastrul.

Congresul catihetic al preoției ortodoxe române din Ardeal.

Ziua I.

Miercurea trecută, în 2/15 Noemvrie a. c. s'a deschis congresul preoției ortodoxe române din mitropolia noastră.

Deși timpul ultimelor două zile a fost cât se poate de nefavorabil, apostolii dela margini, cu deosebire din arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, din eparhiile Arad și Caransebeș, precum și din celelalte părți s'au adunat în număr frumos în centrul mitropoliei noastre ca împreună să se sfătuească, împreună să chibzuească asupra greutății zilei de mâne, și împreună să se încălzească de focul sacru al credinței și dragostei evanghelice, și provăzuți cu nouă puteri să se întoarcă în satele noastre, spre a propovedi tot cu mai mare căldură și cu mai mult foc evanghelia Domnului.

Eată scopul întrunirii apostolilor dela margini: câștigarea de noi puteri, de nou entusiasm, nouă energie și nouă plăcere de lucru în agrul cel viu al Domnului.

La ora 8 dimineața s'a oficiat în biserica noastră catedrală sfânta liturghie din partea părinților Popescu Breasta, Dr. A. Crăciunescu, A. Nistor și diaconul G. Jurebiță. La finea sf. liturghii a urmat predica rostită de părintele Moldovan, apoi invocarea

Duhului sfânt. Răspunsurile liturgice le-a dat corul seminarial dirijat de rev. școlar C. Popa. La sf. liturghie a participat I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, împreună cu asesorii consistoriali și preoțimea soșită la Congres.

La ora 10 și jumătate preoțimea s'a întrunit în sala cea mare a prefecturii, unde aveau să se țină ședințele congresului, și a emis o delegație constând din protoiereii E. Stoica și Dr. Borcea ca să invite pe I. P. S. Sa întemeetorul Asociației clerului Andrei Șaguna, mitropolitul Nicolae, spre a lua parte la ședință.

Nu peste mult sosește înaltul prelat însoțit de asesorii consistorului arhidiecezan și membrii delegați, fiind întâmpinați la intrarea în sală cu puternice strigăte de „să trăiască“.

Ocupând înaltul prelat locul presidial, având la dreapta pe reprezentantul înaltului guvern, prefectul A. Boiu, iar la stânga pe vice-președintele Dr. Gh. Ciuhandu, acesta rostește următorul discurs:

*I. P. Sf. Părinte Mitropolit,
Onorați oaspeți,
Iubiți frați preoți!*

Ne-am întrunit azi în al treilea congres preoțesc, pătrunși de profunda convingere, că muncă sistematică și încununată cu isbândă deplină se poate realiza numai prin organizarea tuturor forțelor și prin îndrumarea tuturor energiilor în slujba idealului comun.

Cât de mult se potrivește aceasta afirmare tocmai la activitatea preoției românești, este de prisos s'o spun mai pe larg. Faptul, că avem o organizație a clerului, constituită tocmai cu acest scop, ne este dovada suficientă, și n'avem decât să facem uz pe deplin de avantajele muncii sistematice, la care ne chiamă pe toți, această organizație.

N'avem să facem alta, decât ca, în cadrele acestei organizații, să ne împlinim stăruitor datorințele *cătră ea și prin ea*, după îndemnul ce ni-a răsunat din sf. evanghelie de azi (Mercuri XXIII., sf. Luca, c. XI): „Cereți, și se va da vouă; căutați și veți afla; bateți și se va deschide vouă“.

Acest, al treilea congres al Preoției din mitropolia ardeleană ne servește bunul prilej de a ne da seama de muncă săvârșită până aci și mai ales, să ne sfătuim cu privire la cele multe, pe cari avem să le facem d'aci încolo.

Bucuria revederii noastre însă, de data asta, nu este deplină. Președintele asociației clerului, care a fost Prea Cuv. protoiereu, mai apoi și inspector general al clerului militar, Dr. Vasile Saftu, nu mai este între cei vii. Bunul Părinte ceresc l-a chemat în ziua de 6 April a. c. la Sine, iar noi am rămas fără conducătorul treaz și energic.

Și pâne să revenim supra decedului în lucrările oficiale ale congresului nostru, sufletul robului lui Dumnezeu protoiereu Vasilie să-l închinăm milostivirii Domnului și rugăciunilor noastre frățești, iar

pomenirea lui rămână vie între noi; ca un îndemn la muncă fără zăbavă.

*

Ne-am întrunit iubiți frați, în acest al III-lea congres ca să ne dăm seama: ce am făcut și ce mai avem să facem.

Noi, preoții lui Hristos, avem o misiune pe cât de *ideală*, tot p'atâta și de *reală*, deoarece sântem chemați cu chemarea sfântă de a lucra neconținut, ca „toată darea cea bună și tot darul desăvârșit“, cari de sus vin dela Părintele luminilor, să se prefacă în tot atâtea *realități de lumină, de bunătate și de desăvârșire* în viața oamenilor.

Prima noastră întrebare, deci, trebuie să fie: Eu și tu, și oricare din noi, în ce măsură am râvnit să interpretăm preoția noastră în acest chip, activ și sfânt, în legătură cu conștiința noastră preoțească și cu lumea din afară?

Eu, unul, sânt deplin convins de străduințele subiective ale celor mai mulți dintre noi. Și adaugă, omeneste judecând, este de înțeles că mai avem încă mult de tors la firul desăvârșirii. Dar, iată, organizația ce o are clerul din mitropolie, este mijlocul cel mai potrivit, ca *bunele străduințe subiective să fie înfrățite într'o tendență comună* pentru a se realiza lumina, bunătatea și desăvârșirea, mai întâi în noi înșine, apoi și în cei dimprejurul nostru.

Aceasta este chemarea capitală a organizației clerului, chemare fixată larg și multiplu în statutele noastre.

N'am rămas, oare, datori unul ori altul, măcar cu ceva, în aceasta privință?

Răspundă fiecare, pentru sine, în sufletul său mai întâi, iar aici, sobornicește, să ne dăm seama — nu prin critici, cari și ele își au rostul lor până la un loc — să ne dăm seama de lipsurile activității noastre, și să umplem golurile măcar în viitor.

Iată, unul din motivele de căpetenie ale întrunirii acestui congres: *să luăm îndemn la muncă stăruitoare*.

Prilejul este cel mai potrivit: congresul nostru va avea să restaureze nu numai biroul, ci și comitetul central.

Eu unul sânt dintre cei dintâi care se bucură de acest moment de a mă putea da în lături. După zbuiciumul începuturilor, ce s'au pus organizației noastre în vremi nu tocmai prielnice, e de dorit să fie chemate la conducere elementele cele mai potrivite de a călăuzi organizația la limanul ce i-s'a fixat, ca o stea luminoasă pentru conștiința fiecăruia din noi. Și aceasta stea ne este deviza: *de a ridica nivelul conștiinței preoțești și de a o face să fructifice* sub toate raporturile, în viața noastră publică.

*

Dar mai are congresul nostru și un alt înțeles. Dacă congresul trecut a avut nota de congres

biblic, fiindcă s'a preocupat de necesitatea lătirii bibliei, congresul actul are o notă nu mai puțin semnificativă și sfântă. El este în congres catihetic, pentru că se va preocupa de marea problemă: *Cum și prin ce mijloace să se planteze cuvântul lui Dumnezeu, cât mai adânc și cât mai bine lucrat, în inimile fragede ale tineretului școlar, nădejdea de mai bine a bisericii a neamului și a țării noastre.*

Și, dacă alături de aceasta notă, catihetică, a congresului, va veni în discuție și chestiunea dotației preoțești, este numai un lucru din cele mai firești: Apostolia, ce trebuie s'o facă clerul nostru, nu se poate îndeplini fără de a i-se fi satisfăcut preotului interesul de existență fizică.

Dar este și o chestiune de *prestigiu* pentru preoțime, cât și o chestiune de dreptate din partea statului, ca soarta materială a preoțimii să fie în așa chip împăcată, ca să poată trăi pentru misiunea sa, din care cea mai de căpetenie este astăzi și încă multă vreme, tocmai chestiunea predicării celor mici, în școală.

Nu vreau să preocup pe cei ce vor veni aici cu proiecte de soluții în aceasta chestiune. Mă mărginesc numai să o spun, că dacă viața de azi în genere este plină de neajunsuri, este, pentru că lumea pământească a pierdut legătura cu Ceriul și pentru că viața omenească se scurge în ogașele instinctelor animalice.

Materialismul brutal a omorât și încă mai omoară multe-multe conștiințe de Creștini și de Români, și ni se deschide în acest chip înfiorătorul prospect al unui abiz, atât de larg încât poate înghiți nu numai indivizi ci și popoarele cele mai mari.

Aceasta este soarta celor ce părăsesc pe Domnul; de primejdia aceasta ne dăm seama și noi, Preoțimea, și că o singură cale de mântuire este: Calea Damascului — calea de convertire obștească — Calea de întoarcere la Domnul nostru Isus Hristos.

Acestei întoarceri vrea să-i pună un început sistematic congresul nostru catihetic.

De sine înțeles, că în primul loc, nu ne vom adresa cu apelul nostru către conștiințele celor învârtoșați în fărâdelegi. Nu ne vom adresa, direct, nici meschinilor exploatați ai situațiilor publice, nici hienelor omenești cari sânt îmbogății de rășboi, nici către leii-paralei, cari au tulburat marea vieții noastre publice care și așteaptă pe iscusitul potolitor al valorilor ei. Nu acestora și altora de aceștia ne vom adresa dintâi.

Ne vom adresa Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, și-L vom chema din totadinsul în mijlocul vieții noastre ereștinești și românești. Și-L vom ruga ne Dânsul să fie, întâi de toate, cu noi cu preoțimea — mare și mică — deopotrivă.

Il vom ruga să rămână cu noi, cu toți frații preoți, *pe al cărora apostolat, fe el cât de nebăgat*

în seamă colo în umbra vieții de sat, se *razimă întregul artificiu al vieții și viitorului nostru creștinesc și politic românesc.*

Și-așa, de pe acum chiar călduros apelez la fiecare preot, ca fiecare dintre noi să se facă pe sine *câte un convertit al misiunii sale sfinte.* Iar munca aceasta, de restaurare a lui Hristos în sufletele românești, s'o începem fără întârziere și cu tot zelul, începând a purta cuvenita grije sufletească de generația tină, de tineretul școlar!

Să se știe: va rămânea și trebuie să rămână veșnic adevărat la români cuvântul lui Filaret Scriban, traducătorul Pidalionului, că: „*Clirosul este sufletul unui popor*“.

La muncă deci, frați preoți!

Fără de munca organizată și stăruitoare și cu adevărat apostolică a preoțimii noastre în aceasta direcție, vom asista numai la împăgânirea și pe mai departe a celor de azi, la pustirea sanctualelor noastre, cari au fost și sânt chemate să rămână deapururi singurele temelii stătătoare ale vieții noastre ca popor și stat național.

*

Stăpâniți de credința aceasta, că o *restaurare morală se impune și cu absolută și necondiționată necesitate politică și de stat*, preoțimea ardeleană întrunită în acest Congres, face solemnă mărturisire, că *preotul-mucenic de ieri*, se va strădui să se ridice la treapta de *preot apostol*.

De aceea, în numele fraților adunați aici, țin să Vă mulțumesc tuturor acel ra, cari, onorându-ne prin prezența Dvoastre, ați ținut să ne și încurajați în munca ce ni se așteaptă pentru preamărirea lui Dumnezeu, pentru fericirea neamului și pentru consolidarea țării.

În locul prim salutăm, cu devotament între noi, pe I. P. Sf. Părinte mitropolit *Nicolae*, urzitorul acestei organizații, pe care o poartă și acum și pe viitor cu căldură la sufletul său.

Salutăm pe reprezentantul înaltului guvern prefectul Anastasiu Boiu, pe reprezentantul armatei colonelul Vasilescu, pe reprezentanții P. Sf. Vartolomei, episcopul Râmnicului și ai episcopiei de acolo, preoți Popescu-Breasta și Ghia, pe reprezentantul Asociațiunii Dr. V. Bologa, și pe reprezentantul profesorilor de religie din Bucovina N. Lazariuc.

După toate acestea, declar congresul III. preoțesc de deschis. (Aplause la adresa presidentului).

După discursul deschidere urmează:

Vorbirea I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae.

Într'o atmosferă liniștită și sărbătorească, se ridică I. P. S. Sa mitropolitul nostru, și ține o remarcabilă vorbire aprobată des din partea celor prezenți, pe care o publicăm de astădată numai în resumat:

Iubiți preoțime, venerați în Hristos frați!

Primul congres al preoțimii din mitropolia noastră ținut cu însuflețirea care trăia în inimile noastre în urma înfăptuirii idealului nostru național, a avut caracterul unui congres de organizare a preoțimii noastre într-o asociație a ei.

Al doilea congres a avut caracter biblic. Preoțimea amăsurat chemării sale a înțeles să-și înceapă activitatea cu cuvântul lui Dumnezeu.

Al treilea congres are caracter catehetic. Vă felicit pentru înțelegerea ce o arătați, că activitatea în spiritul lui Hristos trebuie să înceapă de la frageda generație a poporului nostru. Cei-ce se gândiau în trecut la apărarea existenței lor nu aveau răgazul necesar să se îndeletnicească și cu probleme de ordin superior, ca problema catehizației. A sosit timpul, și acum este ca în planul de lucrare sistematică, catehizației în mod imperios să i-se dea locul ce-l merită pe urma importanței ce-o are. Dacă nu începi lucrarea de la generația tinăra a copiilor, cum vei avea credincioși cu dragoste și alipire către sfânta noastră biserică? Dacă nu vei mlădia sufletele creștinești în vrăsta când sânt accesibile pentru această influențare și dacă nu le vei face să fie pătrunse de evanghelia lui Hristos, cum vei obține caractere creștine?

Deviza acestui congres este: „Lăsați pruncii să vină la mine, că a unora ca acestora este împărăția cerurilor“, și sfinții voastre voiți să vă angajați să serviți acest scop.

Dumnezeu să vă ajute să câștigați cât mai multe lumini în sufletul sfinților voastre, spre a aduce la îndeplinire această importantă problemă. Se vorbește astăzi cu insistență despre necesitatea unei refaceri pe toate terenele vieții noastre. Cea mai necesară e refacerea sufletelor, fără de care toate celelalte sânt zidite pe nisip. În viața unui popor forța morală e cea hotărâtoare. Fără de ea planurile și alcătuirile vieții nu pot avea trăinicie. Dacă cei-ce locuiesc pământul țării noastre, de la cei mai mici și până la cei mai mari ar fi călăuziți de spiritul lui Hristos, n'am avea complicațiile de azi și nici n'am întâmpina greutățile la fiecare pas, ar dispărea anomaliile, cari zădărnicesc atâtea opere bune și fac să nu se înțeleagă frați cu frați; n'am avea țară mai fericită, ca această țară binecuvântată de Dumnezeu cu multe daruri, dacă ar primi duhul pe care Mântuitorul ni l-a adus. Noi suntem chemați să facem pe fiecare fiu al bisericii să înțeleagă că nu e alt nume mai înalt întru care ne putem mândri, ca numele lui Isus Hristos, să facem să pătrundă în conștiința fiecăruia,

că numai purtând în suflet pe Hristos, putem să ne împlinim datoria, unde suntem puși să lucrăm.

Nu consider timpul nostru nefavorabil pentru această chemare, pentru apostolatul lui Hristos, și să dăm mulțumită lui Dumnezeu cu toții că ne-a învrednicit să trăim într'un timp ca cel de azi. Când văd frământările, întrebările, problemele și chiar nemulțumirile de azi, eu le consider ca strigătul și dorul oamenilor după o viață mai bună și mai fericită: un timp ca aceasta e cel mai potrivit spre a-i înfățișa așa cum trebuie să fie adevărată viața creștinească.

Sufletul poporului nostru este aluatul cel bun în mâinile noastre și noi trebuie să fim măiestri iscusiți spre a crea dintr'ânsul forme tot mai desăvârșite ale caracterului creștinesc. Să desăvârșim metodele pe păstorie sufletească, să găsim căi nouă și să lucrăm în convingerea, că aceste vremuri au lipsă urgentă de propoveduirea noastră, aducându-vă aminte de cuvintele Mântuitorului: „Indrăzniți, că eu am biruit lumea“.

Trăind acest îndemn viu în sufletul tuturor propoveduitorilor evangheliei lui Hristos, să nu ne speriem de greutăți. Prin alte greutăți au răsbit înaintașii noștri și nu s'au speriat. Au găsit în sufletele lor și în sufletul poporului nostru destulă forță morală spre a lupta și a ajunge zilele mai bune, ce le trăim noi azi. Deci datorii sântem ca forțele stânjenite să le facem în forțe vii, să conducem poporul la cultură, lumină și fericire. În această lucrare nimeni nu ne poate înlocui. Nu există alt element și alt factor în viața statului nostru, care să ne poată substitui. Trebuie să ne înălțăm sufletul la înălțimea acestei misiuni.

Vă bineventez cu toată iubirea, pe care o port preoțimii noastre și vă urez, ca să puteți ajunge a vă preciza cât mai bine problemele și scopurile, ca lucrările să fie încununete cu succes. Rog pe Dumnezeu să vă binecuvinteze și să pogoare darul și binecuvântarea Sa cerească asupra lucrărilor acestui congres.

Mulțumind prezidentului I. P. S. Sale pentru binevoitoarele sfaturi și povețe împărtășite și de astădată preoțimii, acordă cuvântul reprezentantului înaltului guvern, prefectului A. Boiu, care salută congresul și se bucură că tocmai în aceste timpuri când unele popoare caută să scoată religionea din învățământul poporal, congresul preoțimii noastre se ocupă tocmai cu catehizația căutând a-i da soluțiunea cea mai norocoasă.

În numele guvernului român și ortodox, care vă ști aprecia munca și zelul D-voastră de a păstra în-

tact sufletul poporului nostru și prin aceasta a consolidată și a întărit scumpa noastră patrie, vă doresc deplin succes în lucrările D-voastră. (Aplauze).

În numele comandantului VII, de corp salută congresul colonelul Vasilescu, care spune că dacă Dumnezeu ne-a ajutat să vedem înfăptuit idealul național prin unirea tuturor românilor sub un singur sceptru, avem să mulțumim aceasta sufletului soldatului român, carele a știut să moară pentru patrie. Iar la făurirea și întărirea acestui suflet a avut și are mare rol preoțimea. În lupta binelui, ce o duce preoțimea contra răului, îi dorește succese.

În numele P. S. Sale Bartolomei și al preoțimii din eparhia Râmnicului, Noului Severin salută congresul părintele *Popescu Breasta*, în numele Asociațiunii vorbește *dl Dr. Bologa*, iar în numele preoțimii din Bucovina profesorul de religie *Lazarin*, (Aplauze) aducând binecuvântarea I. P. S. Sale mitropolitului Vladimir și salutul colegial al preoțimii și profesorilor de religie din mândra țară a fagilor.

La propunerea prezidentului *dl Ciuhandu* se decide cu mare însufletire a se expedia telegrame:

M. Sale Regelui București. — *I. P. S. Sale Dr. Miron Cristea*, mitropolit Primat al României. — *Dlul Ionel I. C. Brătianu*, ministru prezident. — *Dlul C. Banu*, ministru de culte. — *Dlul Nicolae Iorga*.

Totodată s'a decis să se exprima telegrafice mulțumita congresului I. P. Sale Gurie, arhiepiscopul din Chișineu, Vladimir din Gernăuț și PP. SS. Lor episcopilor Ioan al Aradului, Iosif al Caransebeșului și Nicolae al Clujului, cari toți au salutată telegrafic congresul.

Cu aceasta ordine de zi fiind exhaustată ședința se închide la ora 12 și $\frac{3}{4}$ anunțându-se proxima ședință pe astăzi la 3 d. a. *T. Român.*

Nr. 3561/1922.

Aviz oficial.

Comunicăm On. preoțimi, că Ministerul cultelor cu ord. Nr. 56452 a. c. ne încunoștințează, că începând dela 1 Oct. a. c. se va plăti și preoților supliment de scumpete și ajutor de familie după normele următoare:

A) Cine primea până acum adaus de scumpete de 400 Lei lunar va mai primi în plus încă:
600 Lei cei necăsătoriți sau căsătoriți dar fără copii;

700 Lei cei căsătoriți cu un copil;
750 Lei cei căsătoriți cu 2 copii;
850 Lei cei căsătoriți cu 3 copii și mai mulți.

B) Cine primea 300 Lei lunar va mai primi în plus:

450 Lei cei necăsătoriți sau căsătoriți dar fără copii;

550 Lei cei căsătoriți cu un copil;
600 Lei cei căsătoriți cu 2 copii;
700 Lei cei căsătoriți cu 3 copii și mai mulți.

C) Cine primea 200 Lei lunar va mai primi în plus:

300 Lei cei necăsătoriți sau căsătoriți dar fără copii;

400 Lei cei căsătoriți cu un copil;

450 Lei cei căsătoriți cu 2 copii;

550 Lei cei căsătoriți cu 3 copii și mai mulți.

Ajutorul familiar se va pune în curgere numai pentru copiii minori și cari nu-și pot câștiga singuri existența.

Preoții cari au copii minori și fără câștig, vor trimite numaidecât datele privitoare la aceștia cu indicarea numelui și datul nașterii lor (anul, luna și ziua), iar părinții protopopi cel mult până în 10 Dec. st. n. vor înainta Consistoriului consemnarea nominală a acelora cu datele recerute.

Observăm că fiecare este răspunzător pentru exactitatea datelor prezentate.

Arad, 11/24 Nov. 1922.

Consistoriul ort. român.

„Neamuri pier, neamuri vor fi“

de F. Codreanu, candidat de preot.

(Urmare și Fine.)

Așa e cursul istoriei și nu altfel. Neamuri pier, dar în urma lor se ivesc alte neamuri. Cele harnice se oțlesc tot mai mult și — ce e de mai mare însemnătate — se întăresc și sufletește, câștigând tot mai multe virtuți. Acestea se pot împotrivi loviturilor din afară și le vor respinge cu ușurință. Rezistă și persistă.

Din cele înșirate până aci ne vom însemna următoarele: Popoarele harnice își iubesc pământul, sunt superioare moralicește, își lătesc moșia și se întăresc. Cele leneșe nu știu și nu pot să iubească nimic, cad tot mai mult jertfă imoralității, risipesc moșia, se răresc, slăbesc și pier contopinduse în altele. Scurt: „Neamuri pier, neamuri vor fi“.

*

Cumpănind toate acestea, vom ajunge la rezultatul, că și noi, Românii, suntem sub aceeaș lege. Excepție nici noi nu putem face. Nici noi nu suntem îndreptățiți să credem, că suntem fiii preferiți ai istoriei, căroră li-s'ar fi dat privilegiul, că li-se iartă orice păcat. Poporul jidovesc eră poporul ales al lui Iehova, dar încăpăținarea, patimile și păcatele l-au dus la risipire, ori — vorbind omenește — l-au discreditat înaintea lui Dumnezeu. Până au fost vrednici de iubirea lui Dumnezeu, au fost un neam omogen și a trebuit să se risipească, când s'au făcut nedemni de-a fi iubiți. Grația dzească e universală, dar și condiționată, căci numai prin colaborarea noastră ne facem vrednici părtași acestei grații. S. noastră biserică învață așa și, precum văzurăm în cele de mai nainte — tot așa arată și istoria. Predestinația nu există nici pentru în divid, nici pentru popoare. Urmează, că de nu vom conlucra, dacă nu vom munci, vom fi disgrațiați. S'a asemănat grația divină cu aerul, pe care toți îl avem la îndemână, dar trebuie să-l inspirăm. Merită-și moartea încăpăținatul, care nu vrea să beneficieze de aer ?

Noi ne-am lărgit hotarele. Le-a lărgit ostașul — general, ori simplu soldat — iubitor de țară. Lărgirea aceasta s'a făcut cu spada, dar numai așa pre-

cum s'au făcut toate celelalte întinderi de moșii ale neamului nostru. Adevăratul conținut al lătirii acesteia e altul și s'a făcut cu plugul. Spada a pus numai sigiliul pe contractul moșiei cucerite de plug. Prin muncă s'a cucerit, cu sângele s'a apărut și păstrarea numai prin muncă se poate. O muncă mare avem să desfășurăm, o muncă, care să fie asemenea celei dovedite de înaintașii noștri, cari au tăiat hotarele cu plugul.

Prin reforma agrară se șterge un păcat vechiu. Se dă plugarului român un petec de pământ, de care trebuie să-și lege iubirea, iar din această iubire să se nască și crească adevărata iubire de patrie. În adevăr totul depinde de felul cum își va iubi pământul ce i-se dă. Conducătorii firești vor avea să vegheze, să îndemne, să certe, să mustre așa precum poruncește sf. apostol Pavel.

Și încă tot nu e de ajuns. Simbolul bogăției e banul și banul se învârtă în mâna meseriașilor și comercianților. Aci stăm slab. Tot conducătorii firești — preoții și învățătorii — sunt chemați să îndemne poporul spre îmbrățișarea meseriilor. Trebuie să ne gătim o pleadă de meseriași și comercianți, dar să nu uităm, că mai presus de toate e pregătirea sufletească.

Administrația — minune mare! — e cucerită. Bageama la asta ne pricepem. Un lucru e de constatat aci și — fiindcă toți conducătorii sunt un fel de administratori fie în cele materiale, fie intelectuale, ori curat trebuințe sufletești — să ne gândim la toți acestia. S'a gândit cineva asupra faptului, că aici în părțile noastre eră mai mare însuflețirea noastră pentru cele spirituale, pentru idealuri? Trebuie să se fi gândit foarte mulți. Zicem cetim prin ziare despre abuzuri și iată că unii au și prins ideea, că multe abuzuri sunt cauza scăderii entuziasmului, dar nu-și pot explica, ori nici nu vreau să-și explice, că abuzul și scăderea însuflețirii sunt în legătură de cauză și efect și e foarte misterioasă legătura. Abuz există și există scăderea dragostei de neam. Care a făcut începutul? Nu se știe. Iarăș, am ajuns la cerc vițios. Abuzul e, pentru că nu mai avem dragoste de muncă și nu avem dragoste, pentru că sunt atâtea abuzuri. Rana adevărată e lipsa dragostei de muncă cinstită. Oricum, parecă am pornit spre prăpastie.

Explicații sunt multe, îndeosebi însă două. Ori că noi ca popor ne-am ajuns culmea dezvoltării, — ceea ce nu e de crezut și ar fi ridicol să credem — de unde nu mai putem decât să cădem, ori că ne-am dat leneviei, ne place să ne îndopăm din rodul trudei altora, și trăim ca progeniturile, cărora e adresată satira III. a lui Eminescu. De-ar fi asta din urmă cauza, avem să pierim. Așa cere istoria, dreptatea cere așa, așa a lăsat Dumnezeu.

Fericirea singuraticilor, ori a popoarelor e rodul grației divine, dar să nu uităm, că această grație deși se dă tuturor e condiționată de colaborarea noastră. Suntem datori să ne facem colaboratori, dar nime nu ne constrânge, ci numai ne chiamă Dumnezeu.

Dacă noi, ca națiune am porni pieririi în urma nepăsării și lenei noastre, avem să ne resemnăm știind că merităm pierirea, tocmai ca încăpăținatul ce nu vrea să inspire aerul ce-i stă la îndemână. Avem să ne resemnăm, pentru că „neamuri pier, neamuri vor“ fi și pentru că „celui ce are i-se va da, iar dela cel ce nu are, și ce are se va lua dela dânsul“.

INFORMAȚIUNI.

Personale. P. S. S. părintele Episcop Ioan, a plecat Marți în 21 Nov. a. c. la Sibiu pentru a lua parte la ședințele P. V. Consistor metropolitan, iar de aici va pleca la București pentru a participa la ședințele Sf. Sinod și la deschiderea corpurilor legiuitoare.

Spre știință. În aceste vremuri când se pun temelile legislative ale României viitoare clerul este dator, în un singur glas și în deplină înțelegere, să-și spună cuvântul.

Pentru stabilirea, studierea și discutarea temeinică a chestiunilor ce urmează a se rezolva și înainta ocârmuitorilor țării, clerul din toată țara — vechiul regat, Basarabia, Bucovina și Ardeal — este rugat a delega câte patru preoți de fiecare județ, care să reprezinte preoțimea în adunarea de delegați ce se va ține în București la o dată ce se va stabili mai în urmă.

Sunt chestiuni mari, ce privesc și interesul general al Bisericii — deci al neamului românesc — și interesul personal al preoțimei. Acestea așteaptă deslegarea lor.

S'a cerut și obținut de la șefii ierarhici ai bisericii învoirea acestor alegeri.

Acești reprezentanți vor avea a studia și stabili și normele ținerii adunării generale a tuturor preoților din toată țara, ca și căile pe care urmează a merge ca voința întregului cler să fie luată în seamă și înfăptuită.

Numele și adresele delegaților se vor trimite preotului Ec. I. Popescu-Mălăești, profesor universitar, președintele comitetului pentru congres, în strada Carol Davila No. 143, București, cel mai târziu până la 1 Decembrie st. oficial.

Unirea bisericii anglicane cu cea ortodoxă. Presa română și cu deosebire cea bisericască, a comentat în mod foarte favorabil „Mărturisirea de credință“, adresată Patriarhului din Constantinopole, de un număr mare de preoți anglicani, cari își exprimau dorința sinceră de-a uni cele două biserici. În cele 10 puncte din Mărturisirea preoților anglicani se cuprinde învățătura sfântă și curată a bisericii noastre ortodoxe.

Acum mai nou a sosit la București, pentru a confera cu capii bisericii noastre, Episcopul anglican Ioan Grig, din Gibraltar, care a venit din Constantinopole, unde a muncit pentru refugiați din Aziamică. P. S. S. a fost și Sofia, unde a fost primit cu însuflețire mare. Tot în acest scop să va duce la Belgrad.

Noi dorim mult unirea celor două biserici, din

care, neamul nostru ar dobândi foloase enorme, căci este știut că cea mai dezvoltată viață religioasă o are poporul englez. Este rândul bisericii noastre să îmbrățișeze această cauză cu toată căldura.

Prozelitizm unito-papistaș. Suntem informați că, agenții episcopiei gr.-catolice din Lugoj, au inundat comunele locuite de credincioși de ai noștri, cu niște broșuri pline de otravă și ofențe la adresa bisericii românești. În aceste broșuri iezuiții să căznesc să dovedească, că singura religie care aduce mântuire, ar fi cea catolică-unită, iar religia noastră ortodoxă ar fi eretică și aduce asupra credincioșilor pierzare.

Se izâm preoțim-ea noastră să culeagă aceste broșuri să ni-le trimită la redacție ca să le trimitem guvernului și dlui N. Iorga, ca să vază, de ce armă de prozelitizm meschin și nerușinos să folosească acești români deochiați. Suntem curioși că și aceste lucruri rușinoase și condamnabile le va scuza cucoana Unirea din Blaj.

„Solidaritatea“ este numele noului ziar coditian ce apare în orașul nostru. Se simțea de mult în Arad și județ lipsa unui ziar românesc, care acum apare sub conducerea poetului nostru A. Cotruș. Solidaritatea nu aparține nici unui partid, deci n'are culoare politică, fapt pentru care va fi mai bine primit. Este un ziar scris de câți-va tineri entuziaști și mânați de dorul curat de-a contribui la redșteptarea conștiinței noastre naționale și cimentarea legământului de prietenie între români, cu deosebire acum când din toate părțile suntem priviți cu ochi turburi de ură și răzbunare. Ziarul să prezintă bine, deci să recomandă de sine, să-l citim cu drag.

Bibliografie. În editura librăriei diecezane din Arad a apărut o colecțiune frumoasă și bogată de: Colinde, cântece de stea și cântecele irozilor. Broșura se estinde pe 80 pagini.

Prim publicarea acestei colecțiuni de colinzi, tipografia diecezană face un serviciu mare literaturii noastre populare. E de dorit ca aceasta folositoare carte, menită a păstră frumoasele noastre datini strămoșești, să fie răspândită în cercuri cât mai largi. Prețul unui exemplar 5 Lei.

CONCURSE.

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. II-a **Joiamare** să publică concurs cu termen de **30 zile**.

- Beneficiu: 1. Sesiie parohială din 8 jugh. pământ.
2. Bir și Stole legale.
3. Intregire de salar dela stat.

Alesul va catehiza fără alta remunerație și va plăti darea publică după sesiie.

Intrucât nu se vor prezenta reflectanți cu cvalificație de cl. II-a, conform concl. Cons. Nr. 3162/922 sunt admiși și cei cu cvalificație de cl. III-a.

Reflectanții își vor înainta cererile de concurs oficiului protopresbiteral din Buteni pe lângă observarea prescrișelor referitoare. Reflectanții din alte

dieceze vor prezenta litere de admitere la acest concurs dela Arhiereul nostru diecezan.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *F. Roxin* protopop.

—□—

1—3

Nr. Ad. 2129/922.

Pentru deplinirea *catedrei vacante de economie* dela școala no mală ort română din **Arad**, se publică concurs cu durată de **30 zile**.

Dela recurenți se cere: să fie ort. români; să aibă cvalificația profesorilor similari ai statului; să dovedească aceste calități și studii cu documente originale respective copii dela notar public, prezentând și estras de botez, iar în caz de a mai fi servit și atestat de serviciu.

Beneficiul ce se pune în vedere este cel pentru profesorii similari ai statului

Cererile, cu toate documentele necesare vor fi a se înainta Consistorului eparhial.

Arad, 18/31 Oct 1922.

Consistorul ort. român din Arad.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan permanent, — sistemizat la parohia protopresbiterală din **Arad**, — prin rezoluțiunea Veneratului Consistor diecezan Ad. Nr. 1203/920, — se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.“

Venitele acestui post sunt:

1. Din cassa epitropiei parohiale anualmint: a) 750 lei, în loc de uzufructul pământului parohial; b) 1200 lei, relut de cvartir; c) 600 lei relut de bir.

2. Dela credincioși:

Din venitul ștolar al parohiei protopresbiterale $\frac{1}{3}$ parte.

3. Din cassa orașului Arad 285 lei anual.

4. Salarul ce se va acorda din partea Statului.

Dela recurenți se cere cvalificațiune prescrișă în concluzul Nr. 84 al sinodului eparhial din 1910, pentru parohii de casa primă.

Alesul va avea să provadă toate agendele din parohia protopresbiterală.

Reflectanții vor trimite recerșele lor ajustate cu documentele prescrișe și adresate comitetului parohial din Arad, — la oficiul protopopesc din Arad, iar dâșii după prealabila încunoștințare a protpresbiterului se vor prezinta în vre-o Duminecă ori serbătoare, în sfta biserică din loc, spre a-și arată desțerităte le înaintea credincioșilor.

Comitetul paroh din Arad.

În conțelegere cu *Traian Vășian* m. p. protopop.

—□—

3—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Censura presei.**